

हरियाणाविद्यालयशिक्षाबोर्ड

पाठ्यक्रमस्य अध्यायानुसारम् अङ्कानां विभाजनम् (2026-27)

कक्षा - पूर्वमध्यमाभाग - 1 विषय:- संस्कृतसाहित्यकोड - 903

- 1- सम्पूर्णपाठ्यक्रमस्य आधारे एका वार्षिकी परीक्षा भविष्यति।
- 2- वार्षिकी परीक्षा 80 अङ्कानां भविष्यति एवञ्च आन्तरिकमूल्याङ्कनां 20 अङ्कानां भविष्यति।
- 3- आन्तरिकमूल्याङ्कनस्य कृते निम्नानुसारम् आवधिकमूल्यांकन भविष्यति-
  - 1) **6 अङ्कानां कृते** - 3 सैट (SAT)
परीक्षणाम् आयोजन भविष्यति। तासु परीक्षासु अन्तिमान्तरिकमूल्याङ्कने 06 अङ्कानां भाराङ्को भविष्यति।
  - 2) **2 अङ्कयोः कृते** - एका अर्धवार्षिकी परीक्षा भविष्यति। यस्याः अन्तिमान्तरिकमूल्याङ्कने 02 अङ्कयोः भाराङ्को भविष्यति।
  - 3) **2 अङ्कयोः कृते** -
शिक्षकाः कक्षाकक्षयोः सहभागितायाः कृते मूल्यांकने करिष्यन्ति एवञ्च अधिकतमद्वौ अंकौ अन्तिमान्तरिकमूल्याङ्कने दास्यन्ति।
  - 4) **5 अङ्कानां कृते** - छात्राः परियोजनाकार्यं करिष्यन्ति। यस्य अन्तिमान्तरिकमूल्याङ्कने 05 अङ्कानां भाराङ्को भविष्यति।
  - 5) **5 अङ्कानां कृते** - छात्राणाम् उपस्थितेः अनुसारेण अधिकतमाः 05 अंकाः प्रदीयन्ते :-

75% तः	80% पर्यन्तम् = 01 अङ्काः
80% तः उपरि	85% पर्यन्तम् = 02 अङ्कौ
85% तः उपरि	90% पर्यन्तम् = 03 अङ्का
90% तः उपरि	95% पर्यन्तम् = 04 अङ्का
95% तः उपरि	= 05 अङ्का

पाठ्यक्रमस्यसंरचना (2026-27)

कक्षा - पूर्वमध्यमाभाग - 1विषय:- संस्कृतसाहित्यकोड - 903

क्रमसंख्या	आकलनविन्दव	अंकाः
1	खण्ड (क) मित्रलाभ <ul style="list-style-type: none"> • गद्योंकीव्याख्या • कथासार (हिन्दीमें) • श्लोकव्याख्या • मित्रलाभगद्यभागसेप्रश्न	12 06 08 10
2	खण्ड (ख) श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्याय <ul style="list-style-type: none"> • गीतामहात्म्य - प्रथमअध्यायकासार • श्रीमद्भगवद्गीताश्लोकव्याख्या • श्रीमद्भगवद्गीताश्लोकोंसेप्रश्न	06 12 10
3	खंड (ग) बहुविकल्पीयप्रश्न पाठाधारितअभयासात - (पाठ्यपुस्तक - श्रीमद्भगवद्गीता, मित्रलाभ)	16
		योगः 80
		आन्तरिकमुल्यांकनम 20
		सम्पूर्णाङ्क 100

हितोपदेशमित्रलाभ -

अस्मिन्नाथे उपदेशज्ञानशिक्षाज्ञानमकथाज्ञानमाद्यज्ञानम्पद्यज्ञानमच्छन्दज्ञानमस्वरज्ञानमगुणरीतिज्ञानम्प्रसंगज्ञानम्प्रकरणज्ञानमकथायाशिक्षाज्ञानमित्राणांज्ञानमवज्ञानस्यलाभज्ञानम्इति

श्रीमद्भगवद्गीता - प्रथमअध्याय

श्रीमहाभारतेशतसाहस्रत्यां गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे योगनामविषयकथयति । श्लोकमध्यमेन योगस्य ज्ञानमवृतज्ञानमच्छन्दज्ञानमायनज्ञानमज्ञायते इति ज्ञानमभीष्मादिअशोच्यकथं सन्ति अतैव यद्गतेनित्यमस्ति । कर्मज्ञानमिशाज्ञानमश्रीकृष्णार्जुनश्च एकअलौकिकसम्बन्धज्ञानम्योगस्य अयंगूढतमज्ञानम्, कर्मयोगज्ञानमभक्तियोगज्ञानमज्ञानयोगज्ञानम्इति ।

मासिक पाठ्यक्रमस्य शिक्षण-योजना (2026-27)

कक्षा - पूर्वमध्यमाभाग - 1 विषय:- संस्कृतसाहित्यकोड - 903

मास	पाठ्यपुस्तकस्यनाम	पाठ्यबिन्दवः	शिक्षणस्यकालां शाः	पुनरावृत्तेकालां शाः
अप्रैल	हितोपदेशमित्रलाभ श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्या य	हितोपदेशकथामुख म प्रथमअध्यायकासार	4	2
मई	श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्या य	गीताप्रथमअध्याय 1 से 5 श्लोक	5	3
जून	*****	ग्रीष्मकालीनअवकाश	*****	*****
जुलाई	हितोपदेशमित्रलाभ	काक, कुर्म, मृग और चूहेकी कथा	6	3
अगस्त	हितोपदेशमित्रलाभ श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्या य	कड़कणलुब्धपथिककी कथा गीताप्रथमअध्याय 6से 10श्लोक	5	3
सितम्ब र	हितोपदेशमित्रलाभ श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्या य	मृग, काक और शृगालकी कथा गीताप्रथमअध्याय 11से 15श्लोक	6	4
अक्टूब र	श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्या य	गीताप्रथमअध्याय 16से 24श्लोक	5	3
नवम्बर	श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्या य	गीताप्रथमअध्याय 25से 32श्लोक	5	3
दिसम्ब र	श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्या य	गीताप्रथमअध्याय 33से 40श्लोक	4	2
जनवरी	श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्या य	गीताप्रथमअध्याय 41से 47श्लोक	4	2
फरवरी	*****	पुनरावृत्ति	*****	*****
मार्च	*****	परीक्षा एवं मुल्यांकन	*****	*****

निर्धारितपुस्तकानि-

- 1- हितोपदेशमित्रलाभ
- 2- श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्याय

प्रश्नपत्रस्यप्रारूपम् (2026-27)

कक्षा - पूर्वमध्यमाभाग - 1 विषय:- संस्कृतसाहित्यकोड - 903

प्रश्नानांप्रकारः	अंकाः	संख्या	विवरणम्	पूर्णांकाः
बहुविकल्पीयप्रश्नाः	1	16	16 बहुविकल्पीयप्रश्नाः	16
अतिलघुउत्तरीयप्रश्नाः	2	10	पाठ्यपुस्तक - श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्याय, मित्रलाभ	20
लघुउत्तरीयप्रश्नाः	4	5	पाठ्यपुस्तक - श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्याय, मित्रलाभ	20
निबन्धात्मकप्रश्नाः	6	4	पाठ्यपुस्तक - श्रीमद्भगवद्गीताप्रथमअध्याय, मित्रलाभ	24
योगः		35		80